

Regler för
Ekologisk
äggproduktion

Artikel i tidningen
Fjäderfä nr 10-2009.

Författare: Åsa Odelros.

Foto: Sven Secher.

Visst är det ekologiska regelverket krångligt? Dags för uppdatering av det ekologiska regelverket

Det var enklare förr heter det i många olika sammanhang och när det gäller reglerna för ekologisk fjäderfäproduktion kan jag hålla med om det.

Det skriver rådgivaren Åsa Odelros i denna artikel där hon förklarar det mesta som just nu kan sägas om KRAV, IOAM, EU-förordningar, certifieringsbolag med mera.

Det är faktiskt tre olika regelverk som är med och styr de KRAV-märkta produkterna i Sverige. Nämligen KRAV's regelverk, IOAM's regelverk och EU's regelverk.

Före år 2000 hade varje land eller rättare sagt varje regelorganisation i varje land sitt eget regelverk. I Sverige har vi dels KRAV och dels Demeter (som dock numera inte har någon egen kontroll). Reglerna var baserade på det ekologiska jordbrukets grundprinciper.

Regelorganisationer kan vara medlemmar i och ackrediterade till IOAM vilket innebär att man följer vissa internationella övergripande regler. EU's regelverk för ekologisk djurhållning trädde i kraft år 2000 och varje regelorganisation inom EU måste ha EU-reglerna som lägsta nivå i sitt regelverk. I KRAV-reglerna ingår alltså KRAV:s egna regler, anpassade efter EU's regler och IOAM:s regler. Och som om det inte vore nog, är det också naturligtvis ett grundläggande krav att reglerna uppfyller svensk lagstiftning i övrigt. Alla regelverken ses över och revideras regelbundet. Det är alltså svårt att hänga med på alla ändringar.

En sista komplicerande regelfakta är att det finns övergångsregler till och med 2010. För fjäderfä gäller det t ex beläggning och rastgårdsareal. De ska ge befintliga producenter (de som var ekologiska enligt nationella eller privata standarder vid tiden för när EG-regelverket antogs) en chans att fortsätta sin produktion under en viss tid. Undantagen och övergångsbestämmelserna ska betraktas som nödåtgärder.

När man läser ekoreglerna blir man lätt fokuserad på detaljregler. *Glöm inte att läsa om målen och*

principerna med ekologisk produktion, de hittar du bland annat i rådsförordningen.

Vad är IOAM?

Förkortningen står för International Federation of Organic Agricultural Movements och det är en världsomspännande samarbetsorganisation för ekologiska lantbruks- och kontrollorganisationer.

En viktig del av IOAM:s arbete är att utveckla ett grundläggande regelverk (IOAM Basic Standards) som möjliggör internationell handel med ekologiska produkter. De certifieringsorgan som åtar sig att följa IOAM Basic Standards blir ackrediterade och kontrolleras av IOAM. Importerade produkter som är kontrollerade av ett IOAM-ackrediterat kontrollorgan kan omcertifieras av KRAV utan ytterligare kontroll. Ej IOAM-ackrediterad import måste KRAV kontrollera innan produkten märks med KRAV:s märke för att se att det främmande kontrollorganets regler lever upp till KRAV:s och IOAM:s regler.

Varför behöver vi ett EG-regelverk om ekologisk produktion?

Meningen är att regelverket ska leda till sund konkurrens och en väl fungerande inre marknad för ekologiska produkter inom EU. Samtidigt som man bibehåller och lever upp till konsumenternas förtroende för en märkning som anger att produkten är ekologisk. Regelverket bör också syfta till att skapa förutsättningar för sektorn att utvecklas i takt med produktions- och marknadsutvecklingen. Det kan vara svårt att förstå förordningarna.

Alla regler är inte solklara och alla känns inte ekologiska med tanke på svensk produktion. Anledning-

en till detta är att regelverket är en kompromiss som 27 länder varit inblandade i att besluta om. Regelverket måste i vissa fall ha tolkningsutrymme så att länderna har handlingsutrymme att hantera regler så att de fungerar på avsett sätt oavsett var i EU produktionen sker. Jordbruksverket har nyligen färdigställt vägledningar till det ekologiska EU-regelverket.

Var hittar jag alla detaljregler?

KRAV regler hittar du på www.krav.se

EU Rådets förordning (EG) nr 834/2007, (EEG) nr 2092/91, (EG) nr 889/2008, (EG) nr 834/2007, (EG) nr 1254/2008, (EG) nr 889/2008, (EG) nr 834/2007, Lagen (1995:551), Föreskriften SJVFS (2007:42), Förordningen (2009:27), samt vägledning Fjäderfä hittar du på www.jordbruksverket.se

IFOAM Basic standards finns på www.ifoam.org

Vad är ekologiskt?

I strikt juridisk mening inom EU innebär det att endast det som produceras i enlighet med förordning (EG) nr 834/2007 får kallas för ekologiskt. En förutsättning utöver att själva produktionen följer reglerna är att produktionen är kontrollerad och godkänd av ett godkänt och ackrediterat kontrollorgan. Det är kontrollen som är konsumenternas garanti för att det som saluförs som ekologiskt också är ekologiskt.

Tre olikakontrollorgan

I Sverige finns det idag tre olika kontrollorgan som kontrollerar ekologisk produktion enligt KRAV eller EU ute på gårdarna. Det är Aranea, HS eller SMAK. Där kan man sedan välja om man vill kontrolleras enligt EU:s bestämmelser eller enligt KRAV:s ibland hårdare regler. Alla ekologiska ägg som produceras i Sverige idag är KRAV-märkta för att handeln efterfrågar KRAV-märket. Från juni 2010 kommer KRAV-märkta produkter också att märkas med den nya EU-logon för ekologisk produktion.

Aranea Certifiering AB, Box 1940, 751 49 Uppsala.
Telefon 018-170 000. www.araneacert.se.
E-post lantbruk@araneacert.se

SMAK AB, Box 42, 230 53 Alnarp.
Telefon 040- 46 00 72. www.smak.se.
E-post certifiering@smak.se

HS Certifiering AB, Flottiljvägen 18, 392 41 Kalmar.
Centralt telefonnummer saknas. www.hscertifiering.se. E-post hs.certifiering@hush.se.

Nya EU förordningarna 834/2007 & 889/2008 trädde ikraft 1 januari 2009 och medförde några *förändringar som ska uppmärksammas*:

- Fjäderfä ska ha tillgång till rastgårdar minst en tredjedel av sitt liv
- Parallellproduktion tillåts inte inom samma "jordbruksföretag"
- Ekologisk gödsel ska spridas på ekologisk mark
- Ekologiskt uppfödda värphöns krävs från 1 januari 2012
- 5 % konventionellt foder krävs från den 1 januari 2010 till den 31/12 2012. Därefter gäller 0 % konventionellt foder
- Gamla undantag för befintliga stallar tas bort 31 december 2010

Inför årsskiftet 2009-2010 är det foderreglerna som kommer att ändras från max 10 % konventionella foderråvaror till max 5 %. Orsaken till denna succesiva nedtrappning är bristen på proteinfoderråvaror som är ekologiskt odlade.

Har du fler frågor?

Författaren Åsa Odelros nås på telefon 0291-610 41.

